

De obers van Odysseus

Arjen Boswijk

zomer 2018

De obers van Odysseus

' For me, this no like / this no like, for me' (Stavros Perrakis, 1999)

In het Huis van Anna van Europa

3

Wij wonen ieder jaar
drie weken samen in het huis
van Anna van Europa
vlakbij de zee van Libië
onder een wolkenloze hemel

Om het Huis
van Anna van Europa
waait de woestijnwind
brengt rood zand mee
uit de Sahara als scherpe boodschap
uit het zuiden

Daar is het zoals
ieder jaar
het zijn de bomen
die we weten in de zon
de krekels die zich laten horen
het is de geur van kruiden
van dit droge land

Hier wonen wij, hier
in dit Huis van Anna van Europa
totdat we weten dat we op reis gaan terug
naar waar we ooit vandaan gekomen zijn

De zee lijkt leeg gevist
maar op ons avondbord
ligt stil een Xiphias Gladius
met lange dunne bek
een zwaard waarmee hij
geen makreel doorboort

En in de zee van octopus
van zeebarbeel & rode kreeft
van ansjovis en haringhaai
zwemmen de vissen niet
de zee lijkt leeg gevist
en op ons bord alleen
de laatste zwaardvis

Een straalvinnige als enig
levend lid van de familie
nu op mijn Griekse bord
hier in de stille haven
van dit oude stadje
in het zuiden van Candia

Ja ja zei mijn vader
steeds wanneer we
het niet verwachtten
ik snap er geen jota van
(waar is mijn trouwring gebleven?)

Maar Mattheus zei
in zijn eigen testament:
*'zolang hemel & aarde bestaan
blijft elke jota van kracht
tot alles gebeurd zal zijn'*

De jota is Hebreeuws en Grieks
hij is een Spaanse dans
een Kroatische stoofpot,
een kleinigheid

Maar ook de tiende letter
van het Hebreeuwse alfabet
en de negende Griekse
maar wie het begrijpt
snapt er geen jota van

Turen naar Tobroek

6

Wanneer we aan het Griekse strand
turen naar de verre overkant
van deze zee zien we
daar Tobroek niet liggen

Het Rommelde er
in de winter van '41
tussen geallieerden en
de AS-legers in het Libische zand
ver weg van de bewoonde wereld

En ik vertelde mijn dochters
wat de meester zei over Tobroek
ook wel Tobruk, een warme havenstad
die niet te zien is over zee
en destijds door het oorlogstof
van de woestijn in Afrika

Epsilon als Etesische wind

7

Het is de E van Epsilon
als wind, Griekse mistral
uit het noorden waaiend
door je haren en je hoofd

Hij nestelt zich als een gedachte
aan ongekende bewegingen
waait volgens Buys Ballot
van een maximum naar een minimum
tussen de hoge bergen
van de Lefka Ori en grote zeeën
en de Sahara dagenlang

En de mensen op dit eiland
denken zwaar wanneer
de wind stopt en het waaien
maakt soms moedeloos
hoewel het zomer is
en zonder het waaien
waait het in de hoofden
nog wel even door

Nikolaos Machlas

8

Zoon van Kreta
Nikolaos Machlas
van OFI naar Arnhem
speelt met de snelheid
van een doelpuntenmachine
maar wanneer onzichtbaar:
Mat Glas

Europa wil hem hebben
Fiorentina & Arsenal
gaat naar Amsterdam
maakt later geen indruk
in Spanje
terug naar OFI
terug naar Kriti
ziet dat het voetballen
voorbij is
Nikolaos Mat Glas

Honderd kloven lopen

9

Je kunt er honderd lopen
op dit grote eiland
maar de volle Samaria
is vaak voldoende net als
Aradena of Imbros

Omdat de kloven voelen achteraf
als de vingertoppen van een huisvrouw
uit 1954, pijnlijk en open voeten
als barsten in een droog landschap

De kloof vraagt om vaseline
roept om Zwitsal en Nivea
het wandelen wil genezen
bij Marmara Beach in zee

Eén kloof op Kreta
is genoeg, nooit loop je
later op fout schoeisel
nog een kloof
in droog landschap
van de bergen meer naar zee

We zagen hem vallen
na het schot van de rotsen
boven Glyka Nera
de kri kri stuitende dood
voor onze ogen hulpeloze
kwetsbare geit

Het symbool van het eiland
leeft van kruiden en grassen
tussen de dennen en cypressen
schaduwzoeker als wij
in de hitte van de zomer

De kri kri, oergeit van Kriti
maar ook een maaltijd,
delicatesse van de bewoners
van dit Griekse eiland
maar niet voor ons:
grijs vlees mompelde mijn vrouw
vol afgrijzen boven haar bord
bij Nikos

We zien niet zo ver
uit de kust van Zuid Kreta
het schip tussen Sfakia
en Paleochora ritmisch
varen als een veer
heen en weer

Toonbeeld van oud verzet
tegen de Turken
zijn naam vaart zichtbaar
en met zijn beeld met zwaard
van Damocles staat hij
robuust in Anopolis

Wanneer wij ieder jaar weer
arriveren op Chania Airport
lees ik daar zijn naam hardop:
Ioannis Daskalogiannis,
held van Kreta, en soms
varen wij even met hem mee
over de Libische Zee

Lopen naar de maan

12

We rijden die dag van de zee
naar Anopoli en verder
in een Japanse terreinwagen
van een Fransman die we eerder
aan een Oostenrijkse vrouw hielpen,
tot de bomen langzaam verdwijnen
en een maanlandschap zich toont
waar het bos verdwenen is
en ik denk aan de banden
van de baarmoeder van M.

De vrucht wordt opgevangen
hoop ik want de wagen schokt omhoog
tot er geen piste meer is maar een smal geitenpad
om te lopen naar de top van deze maan
in het hart van de Witte Bergen
beklimmen we de Pachnès
eenmaal boven zien we twee zeeën
en op de noordflanken Schnee von gestern

Bij een altaar van stenen vinden we het boek
voor de bedwingers van de berg
en schrijven er in de naam van het ongebooren kind
dat meeliiep naar de maan vandaag

παλιά πόλη

13

Παλαιόχωρα
είναι μια παλιά πόλη
με ένα φρούριο
ως ερείπιο
από τη Βενετία
καταστράφηκε από κόκκινη γενειάδα
σε έναν πρώιμο αιώνα

Palaióchora

είναι μια paliá póli
me éna froúrio
os ereípio από ti Venetía
katastráfike από kókkini geneiáda
se énan próimo aióna

Oude stad

Paleochora
is een oude stad
met een vesting
als ruïne uit Venetië
verwoest door Barbarossa
in een vroege eeuw

Glyka Nera

14

In een beschutte baai
tussen Loutro en Sfakia
ligt Glyka Nera op Zuid Kreta
als klein heet paradijs
op je te wachten

Creëer er je eigen schaduw
van gestolen lakens
uit hotel Stavris van de broers
Aris, Giorgo en Stavris Perrakis

Graaf een gat onder de kiezels
en het zoete water stroomt
omhoog om te drinken
naast de zoute Libische zee

En we delen het strand
als Adam en Eva met brutale geiten
op zoek naar druiven
en ons gratis wonderwater
uit de Griekse grond

Saharazand

15

Uit het zuiden
komt met de noordenwind
rood Saharazand geblazen
een hoge zandstorm uit Libië
als oeroud atmosferisch verschijnsel

Kleine buien brengen
het rode zand
via een lange omweg
naar Kreta
aan de rand van Europa

Het zand bedekt
mijn pizza Marguerita
drijft in mijn koude Mythos
knarst tussen mijn tanden
en schuurt de maag

Eens waren het groene
dichtbeboste hellingen
van het Dorisch woud
in het centrale hooggebergte
onder Heraklion

Nu zijn het nog kale rotsen
met ruw struikgewas
door eeuwenlange overbegrazing
en houtkap

In de grot Idaion Antron
werd Zeus geboren en verborgen
door zijn moeder Rheia
want zijn vader Kronos vrat
zijn kinderen behalve deze

Beeldschone nimfen voedden
de jonge Zeus op tot hij
zijn wrede vader versloeg
en oppergod werd van Pantheon

We rijden
in een Italiaanse auto
over Ionisch Kreta
van kافت tot kافت
van Vai tot Elafonissi
en kijken met Argusogen
naar het reusachtige landschap

We zien wat we zien:
een bacchanaal in de bergen
een sleepdans van Zorba
stille stranden bij Sfinari
een fles koude Psithiros
in Paleochora

Maar we varen niet naar Gavdos
nooit varen we naar Gavdos

We verhouden ons
tot dit reuzeneiland
als pi parakalo
(efcharisto)

We danken
de dagelijkse zon
maan en sterren
in de Griekse nacht
de wind uit Afrika
in de uitbundige branding

En natuurlijk Maria,
yassou Maria,
die onze bedden opmaakt
ons vuil afvoert
de douche doet
en glimlachend ook op zondag
kalimera roept

En we zeggen efcharisto Maria
en zij zegt parakalo!

We liggen in de zwarte
Griekse nacht
op onze ruggen in het gras
en zien met acht argusogen
de maan fengári
en de sterren van de Melkweg

Dan branden zich
in een baan voor onze ogen
meteorieten aan de verre horizon
strepen langs de zuidelijke hemel
het regent sterren
met een staart
en wij tellen ze maar
raken de tel steeds kwijt

We wensen niets
alleen dat we
er meer zien vallen
deze Perseïdennacht
op zuidwest Kreta

Regen en sneeuw

20

Er valt geen regen
op Kreta en wanneer het regent
verdampen de buien
voor ze de verschroeide aarde raken

Maar sneeuw valt
tot verbazing van de mensen
hoog in de Lefka Ori
om witte verkoeling

Om er te skiën
niet ver van de Pachnès
sneeuw voor de jetset
uit Chania & Heraklion

De straling
van de Griekse zon gemeten
langs het schiereiland
waar we wonen en de hitte
lineair als een reeks weken
geen optie tot koerswijziging,
dit bij mezelf gedacht
langs het zinderende strand

Gewandeld met Gamma
Grieks meisje uit Chania
actief als een vlinder
het uiltje dat fladdert
van braam naar brandnetel
omslachtig op haar hoede
voor een veld vol
bonte kraaien

En ik zei tegen haar
Gamma
dat zeg ik

Om helderheid te krijgen
kwastten de mannen
hun huizen jaarlijks
melkwit
maar de zomerse bui
die onverwacht viel
nam de verse verf mee
als een witte stroom door
de straten van de stad
tot in de haven
en ogenblikkelijk verscheen
de zon daarna alsof er niets
en niemand zuchtte
of vloekte in het Grieks
en het leven hernam
zijn trage gang

Dood bord

23

Ik zag ze in het zwart gekleed
want er was iemand dood
en dat vroeg om wraak
werd ons gezegd
of de oom van de broer
moest zijn woede koelen

En wanneer het niet
om mensen ging
waren de verkeersborden aan de beurt
want ook de borden moesten dood
daar kon niemand
iets aan doen

Wijnen van Kreta
zijn wijnen met een verhaal
over de natuur
die na elke bocht verandert
over de kleuren van de bergen
de geuren van het land

Piepklein zijn de druiven in mei
maar volle trossen in september
Kreta heeft en geeft alles
wat Gaia biedt:
authentieke druiven en olijfoliebomen
(efcharisto poli!)

We verlangen naar Kreta
de Griekse temperaturen
gastvrije Kretenzers
en zij kijken uit
naar onze komst

Wijnen van Kreta
wijnmakers van druiven
van Kreta als we gaan proeven
van wijnen met een verhaal

Geen Delta

25

Geen rivier hier
vormt een delta aan de kust
van Kreta als de Nijl

Geen delta aan het einde
van de kloof
maar spaarzaam water
stroomt kabbelend
zijn weg in zee

Een deel is drooggevallen
en verdampt al in de bedding
maar verse sneeuw en regen
uit de bergen 's winters
zoeken meanderend hun weg

Geen rivier op Kreta
stroomt zijn eigen lange weg
als delta naar de zee

We dromen dat ze
de winter overleven in de potten
in de tuin van de zomer thuis
maar zien ze in het wild
tussen Heraklion en Chania staan
langs autobaan 90

We willen ze in alle kleuren
bewaren in de winter
in de kassen van je vader
ongevroren tot het voorjaar
maar misschien dood
in februari en maart

Hier zijn ze wit en roze
ze leven nog in juli
willen ze naar binnen
na de vorst
van maart

Het is niet wat
ik ooit ben geweest
ik was altijd een alfa
en een bèta wist meer
van onbegrijpelijke wiskunde
en fysica
zie mijn MULO-eindlijst uit '71

Maar de Bèta is een zijrivier
van de Olt in Roemenië
is een kleine gevoeligheid
op de beursvloer van Wall Street
en is een ster niet ver
van onze zon

En die afstand is te verwaarlozen
gezien in het licht
van de eeuwigheid
en het einde van het heelal
dat geen einde kent

Zo groot
als een mensenkind
is dit mythisch wezen
als een humanoïde
aap-kikker hybride
maar het is geen mens

Het zijn Italiaanse schoenen
waarin de tiende
Griekse letter zich verbergt
een hoodie met logo
en een sushiterm

Het is een gat in Illinois
geheel bestaand uit land
waar werkelijk wat
mensen wonen niet ver
van El Paso en lake Bloomington

Het is de K van Kalamata,
Peloponnesos, waar we ooit
van onze laatste drachmen
een voedzaam pastamaal
kookten op het laatste gas
van dat jaar

Sigma is een eindig begrip
als grensvlakspanning
oneindig als de rand
van het heelal
een eindeloze variant

Het is de topologische ruimte
van studio's op Naxos
een eiwit en een Japanse camera
uit Fukushima

Sigma is verf
een Grieks kleurenpalet
van het blauw van de zee
het groen van de olijfbomen
en het oker van het droge land

Sigma is een letter
die zegt waar
het op staat:
het zijn Griekse schoenen
van Papoûtsia

Het is de Griekse letter X
een lichte bamboefluit
hip tijdschrift uit Italië
en de Chinese achternaam
van meneer X

Het is de Thaise rivier
die stroomt naar de Mun
die zichzelf weer verliest
in de machtige Mekong
waar op de oevers
mensen traag zich overgeven
aan Tai Chi

Het zijn twee Griekse jongens
uit Heraklion en Rethymnon
Xenocrates en Xerxes
die we zagen voetballen
op het strand van Plaka

Taste the experience

31

Along viti vini culture
history of 4000 years of winemaking
decades of evolution
have created a legacy
we have to live up to
in every single bottle

Taste the experience
on the Lyrarakis family estate
with flavor, fun & knowledge
recognize the revival
of two ancient Cretan varieties
Dafni and Plyto

A third vineyard treasure
is the ingenious Melissaka
all is surrounded by an idyllic setting
under the Cretan sun on the slopes
of the Lassithi Mountains

Enjoy nature,
discover our local wines
by their origin and heritage
on our land with a wealth
of rare grape varieties
our land under the Cretan sun

Hoppa!

32

Je weet niet wat
er wordt gezongen
in de slapende dorpen
van dit oude eiland

Je weet niet als je luistert
naar robuuste mannen
met beginnende baarden
en a Cretan heart

Maar misschien zingen
Nikos en Georgos Stratakakis
over het byzantijnse landschap,
blozend als een meisje

Blij als een half bloot beeld
bij een baai als muze
als Afrodite, Athene
of Artemis

Naast het paradijs
ligt geklemd
tussen de zee
en de schoonheid
van ons Griekse huis
een leeg & lelijk hotel

Nooit zien we er Denen
en als er al een Duitser wonen wil
is hij zo oud als Aristoteles
en Plato samen

De dochters huiveren
met opgetrokken schouders
wanneer ze het pand passeren
ze laten me zweren
op Archimedes' hoofd
dat we er nooit een nacht
ochi papa ochi

Hij moest wijken
voor het nieuwe water
naast de zee
hij was al oud
en kende het leven
nog uit de tijd
van wrede Ottomanen

Zijn diepe wortels
dronken het zoete water
uit de Lefka Ori
en zijn blad gaf de schaduw
terwijl wij er onder lazen
Noorse moord en Deense doodslag

Hij is vakkundig uitgeroeid
met wortel & tak
door de bouwers
van Anna's nieuwe pool

Moderne meiden

35

Ze zegt
het is hier 's avonds
heel vervelend & saai
zonder iPad
die vergeten is
door p@p@
omdat we nu
geen Netflix-serie
kunnen kijken

Er staan hier palmen
roerloos in een bries
in de hitte die je voelt
Kreta is de zee die je zout ruikt
waarin ik zwem en duik
en de branding op het strand

Botsende wolken boven bergen
een sporadische regenbui
van 36 druppels op de parasol
en in de zwarte klamme nacht
een rode maan boven Libië
en een eenzame vallende ster

Kreta is ons zwembad
naast de zee
zijn mijn tekeningen
op de ronde kiezels
de zwarte bergen
en de gratis kruiden
door het eten in
steeds het zelfde restaurant

We wachten
op de Griekse nacht
fengari aan de verre hemel
mijn haren waaien grijs
en blond
ik vraag je om een foto
hij moet gemaakt
met vaste hand
dichtbij het bewogen strand
traditie houdt de fotoshoot
tussen de olijfbomen
jaar in jaar uit
in stand

Plastic wijn

38

Wij zijn hier
kleine vinologen in de dop
we drinken de wijn
uit een plastic fles
een liter
voor nauwelijks drie euro

Ik laat hem rollen
in mijn droge mond
mijn neus verkent
een vol boeket
van droge bloemen
van dit land

Ze geuren
als goedkope druiven
in mijn steeds lege glas

Kalimera papa
zeg je vrolijk
en ik zeg kalimera
dochter Lot

Jamas slager
met het grote dode mes
en hij zegt
jamas klant
een keer of zes

En als de maan
verschijnt
de dag verdwijnt
fluister ik kalispera Lola

Dan in het zwart
van de komende nacht
roepen wij elkaar zacht
Kalinigta kalinigta toe

Maar verderop bij Elman
klinkt nog net
een laatste Duitser:
'Aus die Lichta Lola
aus die Lichta'

Kreeft naast zee

40

Er ligt hier
altijd wel
een rode Brit
te stoven naast de zee

De zon heeft hem
al vroeg te pakken
hij smeert zijn lijf
van brandende tomaten
nooit met een witte factor veel

Zoals een kreeft
in kokend water kleurt
deze Brit hier
op dit kokend hete strand

Hier zit ik in mijn schaduw
tegenover M(15) uit Sussex
introverte Engelse asperger
we schrijven op mijn verzoek
een Engels gedicht
want hij kent Auden
en weet Wordsworth

M. maakt de zinnen af
die ik hem gaf
over deze plek onder de zon
over de rusteloze zee en de palmen
die bijna bewegen zonder wind

Hij kijkt in de verte
naar de onzichtbare overkant
maar er is geen overkant zegt hij
en de zee is zout en eindeloos
zoals een zee moet zijn zegt hij

Ik vraag hem naar de nachten
vol sterren, het zijn er meer
dan duizend denkt hij
hij weet dat het miljoenen zijn
ontelbaar op tien vingers
van alle handen op dit eiland

Hanen & honden

42

De vroege morgen
is van hanen en honden
die klinken uit de bergen

Ze wekken elkaar woedend
en niet alleen elkaar
wanneer het in het oosten daagt

Want de haan wekt de dag
en de hond roept de boer
en wij willen nog wat slapen

Want de ochtend
is nog nacht
in onze Griekse dromen

Kijk zeiden ze
vanmorgen tijdens roerei
en warm brood
van de locale bakker
kijk zo blauw
is onze wereld hier

Blauw van de hemel
licht waar de lucht
het water kust
en het blauw en wit
van de brutale branding

Het blauw van al het water
in de pool en ernaast
de veertien lichtblauwe parasols
met witte nationale bies

Dan de zee zelf
Grieks blauw
maar bijna groen
en ook het groene water
lijkt bijna blauw vandaag

Aan de rand
van Europa
zijn we hier
ook zonder 4G
bereikbaar
voor de thuisblijvers
en mensen in Spanje
en Italië

We sturen berichten
naar poes Wolf
in de verlaten straat
via vier mobiele telefoons
van Apple & LG

Maar de poes ligt lui
onder de groene beukenhaag
en mist ons in de Linie
niet

Eenvoudig maal

45

M. koopt kilo's tomaten
hier roder en groter
dan thuis

Ze laat ze
elektrisch sudderen
met knoflooktenen
als de tenen van een mythische Enak
en een traanui of twee
uit Griekse grond

Terwijl alle burens eten
aan de bouzouki boulevard
zijn we ons eigen restaurant
begonnen voor een paar euro's
en ook na deze reis nog saldo
denken we in september

Ik luister alleen
in de zwart & witte nacht
naar stille sterren
en de rode woestijnwind
naar de mompelende branding
van de zee uit Libië

Mijn telefoon zingt
Gabriel Fauré
Franse nocturne in de nacht
Agnus Dei, een requiem
voor een geslacht lam

En later nog
het Pie Jesu, arme zoon
van een mythische Griekse god

My friend the wind

47

Een stoude bebaarde Griek
die eerder zong
op de Acropolis
over tranen en de regen
beweerde later dat de wind
zijn vriend eens was geweest

Hier
in het zuiden van Kreta
was het windstil
tot vandaag

We horen uit de bergen
zwarte weduwen klagen
over geruïneerde kapsels
na een nacht in de krullers
onder de natuurlijke droogkap
van de zon op zaterdag

Schubert aan zee

48

Hoewel ver van Wenen
klinkt vanavond Schubert
aan zee

Alles stormt
Alles ist Sturm und Drang.
De geest
van Schubert waait rond

En de zee
ist das Meer
en een beek was Bach
ik ben een Bach
als Griekse beek

En Schubert zingt
aan zee
van forellen op ons bord
forellen uit een beek
naar zee

Vanavond in deze nacht
is iedereen vertrokken
alleen wij zijn
nog hier met zijn vier

Dochters vragen om vroeger
en we zingen de liedjes
uit een oude doos
over Laslo Feher

Het gaat
over een gestolen paard
over Duimelot en een aap
door bos en dreven

En ik denk aan mijn zingende vader
die ooit stierf
jong op een eiland
in de Egeïsche Zee

Frappé skétos

50

IJskoud schuimend
Grieks geslagen
gevriesdroogde korrels
bedacht door Satori Kato,
Japanner

Een gemakproduct
vol gebroken ijs
hier in een glas
gedronken
door een rietje

Als weldaad
in de warmte

Overboord!

51

Zonder waarschuwing
komt de valwind
en neemt alles mee
in zijn diepe duik

Er vliegen hulpeloze parasols
naar Libië
lege plastic zakken
waaien vol wind

En aan de oever
van het nieuwe zwembad
waait een Britse iPhone
twee meter diep

Iemand roept hallo
maar niemand meldt zich
nog op de blauwe bodem
over & uit!

Over board

52

Without a warning
comes the mountain wind
and takes everything
in his deep downfall

Helpless parasols
fly to Lybia
empty plastic bags
are full of wind now

And on the shore
of the new swimming pool
a British iPhone
drowns two meters deep

Somebody shouts help!
but no one answers
on the wet blue bottom
over and out!

Arjen, august 2018

The sea is ocean size

53

We are in Paleochora
where I see the stars
the moon and planets
and a few cats allright

We came on an airplane
to Crete because
there's a beach and a pool
and tasty food

The wind comes
from the air and the north
and on the other side of the sea
is Greece, France or Germany

Here I see blue, green and brown
I listen to the sea
and the wind talking
shouting and splashing

And every day I see grandpa
we have dinner
and the blue sea here
is ocean size

Sami, august 2018

Close to the beach

54

We are in Crete
near Paleochora
it was a kind
of a long journey

I like it here
because it is sunny
and close to the beach
sometimes it is windy

The wind comes from the south
and the sea is unspeakably big
and on the other side
is a new land, a new place
where everything is amazing

Sometimes I hear motorbikes
and the waves crushing
against the rocks
and in the nights the stars
are twinkling down on us

And green palm trees
are blowing gently
in a nice breeze

Laela, august 2018

This is a place
by the endless sea
this is our summer retreat in Crete

My thoughts here are
what is happening now
but also the memories
I have made
in the past and Lybia
is at the other side
but it is an invisible country

From here the palmtrees
and clouds move slowly
and the beach is a hazy desert
with the sea as its oasis

The nights in Crete are alive
with millions of crickets
and lit by billions of far stars

Kalm wijst ze in de zon
haar gestoorde zoon
terecht als was ze nog
Baas in de Benches

Haar stem klinkt
ieder jaar meer
en meer op Prime Minister
Margareth Thatcher

We dachten dat ze toen
in de huizen van Parliament
nooit een collega heeft geknepen
zoals ze soms haar zoon

Haar man is weggebleven
was niet langer bestand
tegen deze ingehouden woede
en haar vocale gevaar

Ze kiest zorgvuldig
langs het verlaten strand
de witte ronde kiezels
noemt ze de ogen
in het zand
onopgemaakte Schikgodinnen
als van een matineuze vrouw

Onder de jonge palmboom
langs het wijde water
tekent ze later de lijnen
met haar mascara professioneel
terwijl ze onderzoekend
in mijn ogen kijkt
door mijn zwarte bril

Hoor hier
draait de wind
soms
dagelijks om
en waaien mijn haren
naar Afrika
maar morgen misschien
weer
langs Chania
richting Santorini

Mijn Italiaanse dermatoloog
die misschien Medicine heet
wat akelig dicht
in de buurt komt
van Zuid Europese medicatie
als de zon en de zee
vroeg me om zeven keer
een oudtestamentische onderdompeling
in deze zee als Joodse rivier
die ergens ook de kust van Israel streelt
maar de zilte combinatie
van zee & ozon werkt niet

De droogte van kuiten, schenen,
ellebogen en dijen
drijft de toeris tot rauwe razernij
en kleine waanzin en de wonden
worden ongeneeslijke kraters
van verdwenen fysieke vulkanen

De wind gezien

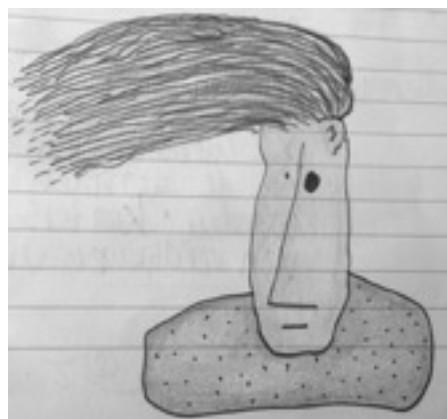
60

Ik zie de wind
in de bomen
hij beweegt ze
in de wind

Maakt de golven
van deze zee
door lucht
onder water te blazen

Door de golven
naar het strand te duwen
komt uit Egypte
en blaast zich
naar de bergen

Lotte & Lola

Maan op zee

61

Maanbanen
schijnen
op de rimpelzee

Maar het is
de eeuwige zon
die schijnt

In de zwarte Griekse nacht
als een nieuwe maan
op zee

We lagen
met z'n vieren
in het harde gras
te wachten
op de sterren
van de nacht op Kreta

De meeste hingen stil
te schijnen maar af en toe
viel er een ster
richting de planeet

Hij brandde
door de dampkring
onvindbaar
voor onze aardse ogen

We wensten hem
een goede hete reis
tijdens zijn brandende val
naar ons op aarde

Hippiejurk

63

Het was een ware zoektocht
van twaalf dagen
in de hippe winkels
van het dorp aan zee

Het ruime flodderding
van wit linnen
moest wat waaien
om het ranke lijf

Mocht wel wat lijken
op de nieuwe blauwe
van haar vader
maar niet teveel

En ook weer niet
te weinig

De dood op het strand

64

We liepen samen
terug van zee
we dansten op het hete strand
voetzolen tweedegraads verbrand

Kijk zei je met je voeten
in het witte zand
daar ligt iets dood
een schedel van een beest
of badgast onder
een teveel aan zon

Het is misschien een geit,
zei jij, met goed gepoetste tanden
of een hongerige zwerfhond
uit de bergen

Je schoot een foto
met je telefoon of drie
en hebt hem
daar een graf gegeven
het dode hondenhoofd
en zijn vergeten leven

Hij zit laag & waakzaam
onder Gubbels' tafel
zonder koffiepote
gromt iedereen opzij

Weet dat de wind
waait waar hij wil
hier uit de bergen
van de Lefka Ori
of van de zee van Afrika

De hond als Borderliner
kent de grenzen
van alle twaalf poten
op een lineaire rij

En de haren waaien
uit het oosten
en de poten staan in het gelid
en alles kent zijn plaats
aan Kreta's kust

Tussen de bedrijven
door van duiken
naar de vissen
in de diepte
en het brengen van brieven
met postzegels
van grijze Griekse mannen
naar de achterblijvers

Tussen de bedrijven
doen we een dagelijkse puzzel
in de wind uit Afrika:
we vullen Kreta in op Kreta
en soms Athene en Apollo
maar nooit Panatinaikos
of Ofi en Fenghari

We denken sport
en heel soms
als we het even niet weten
kijken we op bladzij 77
achterin

De goden
in de Griekse bergen
ventileren hun woede
naar het dal
om geschaaakte Sirenen
om een gestolen Schikgodin

Woedend blazen ze
de blauwe golven wit van schuim
ze nemen mee wat waait

Het venijnige zandstrand
in onze blinde ogen
gezandstraalde zomerjurken naar Tripoli
naakte badpakken uit Nijmegen of Naarden

Een luchtbed zonder mens
richting Benghazi en Beirut
en een verdwaalde vliegende vis
landt hardhandig op El Alamein

En wij, wij zien het gebeuren
in de schaduw van de wind

Ze tillen langs
de lichte boulevard
het leven zelf
en als het moet
ook een toerist of vier

Ze tillen hier
de aarde als Atlas
talloze tafels & de rode maan
chicken souvlaki met een witte
uit een nabije wijngaard
maar ook zichzelf zie ik
aan hun gekwelde Grieks gelaat

En niemand draagt hier iemand
in dit laatste paradijs
van Atlas op de aarde

De boze bergwind
is in zichzelf gekeerd
heeft zich teruggetrokken
langs de flanken
van de Lefka Ori

Hij verbergt zich diep
in grotten & spelonken
als David eens voor Saul
maar laat van tijd tot tijd
een zucht

Hij laat een zucht gaan
naar ons dorp aan zee
wij zuchten samen mee

Het vaste ritme
van de Griekse dagen
is als de Canto Ostinato
van Simeon ten Holt

Hij is weer mee
naar hier
en klinkt als thuis maar mooier
in de Griekse nacht

Als duo dwalende sterren
langs een nagel maan
op een ruimtelijk klavier

Maar wie niet weet
wat dwars klinkt
in de zwarte nacht
is vast niet
hier

Kleine Diaspora

71

We moeten terug
maar willen nog
wat blijven
onder de zon

Dat voelt
elk jaar weer
als een omgekeerde diaspora

Terug naar het onbekende
bestaan maar zeggen
onze voorspellende Sirenen

Dat went snel

Dwalend door de kamers
van het Venetiaans kasteel
met uitzicht op de landtong
zagen we de eindeloze zee
zwijgend blikkere
in de verte van het oosten

We voelden hier de eeuwen
van drievoudige vernietiging
door duivelse Ottomanen,
Barbarossa en een legertje Germanen

Je bukte en gaf
me een scherp aardewerk
roodbruin met een golvend lijntje
voor de vitrine van verzameling

Een steen genoeg
voor een paar maanden
in een Griekse cel
een Haidaribarak
niet heel ver van Athene

In de boomgaard
van olijven
verzonnen we
een kleine fotoshoot

Blondgrijze plaatjes
geschoten voor later
wanneer de winter
ons bevroren heeft

Om te ontdooien
in december en daarna
door onze zomerse gezichten
tussen de jonge vruchten
groen van geplukte onrijpheid

We ontdooien zacht
in elke nacht
in twintig negentien
weer van de hete weken
aan de zomerrand
van het oude werelddeel

We dachten daar
dat er geen winter kwam
dat er nooit een winter komen zou
en dat de zon altijd
zou schijnen in onze Griekse ziel

Dat we de maan waren
tussen eindeloze sterren
en dat we soms waren
als de sterren zelf

Maar alles is anders hier
en alles is hetzelfde
en alles hebben we altijd gedacht
dit jaar na jaar
na altijd een nieuw jaar

Wanneer de wind
zwijgt
in alle talen

En uit de bergen
daalt een manke arend
in oker licht

En onbestemde gedachten
gaan uit naar hen
die ons waren ontvallen

Dan mompelt de branding
in zichzelf, dan is het
het weer van alle mensen

De maan trekt aan
zijn zuster zon
het water zwelt
de maan groeit traag
in nachten van dit land

Sirocco
van de overkant
Saharawind
van woestijnzand

De zee krult zijn lippen
de branding gromt
komt wit en woest
aan land

De zon en maan
het samengaan
ze golven
op het strand

Op de valreep
kwam J C Bloem nog langs
hij dichtte na zijn dood
over de verte van de cirro stratus
boven de bergen en de zee

De zon zei hij scheen
door de laatste wolken
straalde in gruwelijke banen
het was zei hij misschien
de jongste dag
maar zeker was hij niet

Terug in Paasloo
was alles weer zoals het was
de jongste dag bleek
slapen in de dood
en de dood het nieuwe waken

Inhoud

3. In het Huis van Anna van Europa
4. Dynamische overbevissing
5. Jota
6. Turen naar Tobroek
7. Epsilon als Etesische wind
8. Nikolaos Machlas
9. Honderd kloven lopen
10. Kri Kri
11. Daskalogiannis
12. Lopen naar de maan
13. Oude stad
14. Glyka Nera
15. Saharazand
16. Idè Psiloritis
17. Van Alfa tot Omega
18. Pi is parakalo
19. Persëiden in augustus
20. Regen en sneeuw
21. Gamma, dat zeg ik
22. Witte stroom
23. Dood bord
24. Kinderen van de zon
25. Geen delta
26. Oh! Leander
27. Bèta Hydri
28. Kappa!
29. Sigma

30. Chi
31. Taste the experience
32. Hoppa
33. Hotelman
34. Het zoete water en de zee
35. Moderne meiden
36. Griekse gevoelens
37. Nachtfoto
38. Plastic wijn
39. Griekse groet
40. Kreeft naast zee
41. Geen overkant
42. Hanen & honden
43. Blauw
44. Bereikbaarheid
45. Eenvoudig maal
46. Fauré in Paleochora
47. My friend the wind
48. Schubert aan zee
49. Zingen in de Griekse nacht
50. Frappé Skètos
51. Overboord!
52. Over board!
53. The sea is ocean size
54. Close to the beach
55. My retreat in Crete
56. Ingehouden Britse woede
57. Onopgemaakte Schikgodinnen
58. Waaien naar Afrika

59. IJdele hoop
60. De wind gezien
61. De maan op zee
62. Gevallen ster
63. Hippiejurk
64. De dood op het strand
65. Onder Gubbels' tafel
66. Dagelijkse puzzel
67. Wat waait
68. De obers van Odysseus
69. Grotten & spelonken
70. Canto Ostinato
71. Kleine diaspora
72. Geen steen gestolen
73. Fotoshoot
74. Ontdooien in twintig negentien
75. Het weer van alle mensen
76. Aantrekkingskracht
77. Doorschienen wolkenranden

Colofon

De 77 gedichten in de bundel ' **De obers van Odysseus** ' werden deels in Groningen, deels op Kreta geschreven in juli en augustus 2018, onder de Griekse zon en in de schaduw van de palmen, in de wind uit de bergen en de Sirocco uit Afrika.

Af en toe besloten dochters Lotte & Lola om mee te schrijven.

Deze bundel is opgedragen aan Martine:

' για Martine Ελληνικά μου σύντροφο ταξιδιού '

Het citaat op pagina twee is inmiddels een gevleugeld gezegde , zowel in Nederland als op Kreta. En betekent vrijwel niets.

De oplage bestaat uit 5 exemplaren.

Via mijn website is hij gratis te lezen.

De tekening van Odysseus op de voorkant is van **Lotte Boswijk**

Arjen Boswijk, Groningen / Paleochora, Kreta

www.arjenboswijk.nl

h.a.boswijk@gmail.com

Ober van Odysseus

